

pro ACTIUNEA CATOLICA ROMANA

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata in 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

“Acuz ipocrizia!”

O predica a Mitropolitului Meliton al Calcedoniei

Publicăm mai jos textul integral al predicii rostite de Mitropolitul ecumenic al Calcedoniei, Meliton, în cursul Liturghiei celebrate Duminică 8 Martie la biserica Mitropoliei de la Atena.

Frații mei, adevărul e simplu, e curat, e plăcut și, în ultimă analiză, adevărul e dragoste. Așa ne-a fost prezentat de cel care s'a apropiat cel mai mult de el: Platon. Așa ne-a fost desvăluit, ca un har evanghelic, de Domnul nostru. Curat, simplu. Noi am fost cei care l'am complicat. Am căutat dincolo de simplitate ceea ce nu există, fiindcă dincolo de adevăr nu există nimic.

Am căutat adevărul în labirintul sofismului, în meandrele verosimilului.

Dar adevărul, perseverent, neclintit și intact, revine totdeauna și bate la ușa vieții noastre, așa cum face din nou azi în pasajul din Evanghelie pe care l'ați ascultat. În pasajul acesta nu e nici o licență poetică, nici un artificiu de stil retoric. Adevărul e simplu. Cuvântul lui Dumnezeu e limpede. Atât de limpede și de categoric încât nu face necesară interpretarea. Ați observat ce ne-a spus: lucruri simple și adevărate:

«Dacă nu-i veți ierta pe oameni, Dumnezeu nu vă va ierta». V'ați gândit vreodată că iertarea dumnezeiască ar putea depinde de iertarea omului față de semenul său? Si tot restul? Toate așazisele noastre fapte caritabile, tot «montanismul» nostru, toată preocuparea noastră pentru mântuirea altora, toate judecățile noastre cu privire la umanitate, exprimate din înalțimea pretinsei noastre virtuți, toate acestea n'au nici o valoare și nu ne pot dobândi iertarea dumnezeiască dacă nu sunt completate cu sentimentul iertării semenilor noștri. Ne-o spune Domnul acum, când ne pregătim să intrăm în Postul Mare, în legătură cu tot ceea ce ni s'a spus în cursul celor trei săptămâni care au precedat Trioda.

În prima Duminică El ne-a spus că nu Fariseului, ci Publicanului i s'a dat dreptate. În a doua Duminică ne-a spus că fiului risipitor i-a fost acceptată căința și că el a fost mântuit, în timp ce fratele lui mai mare, acest al doilea fiu risipitor, care e figura tragică a parabolei, a rămas neispășit în tru-

fia lui, fără să ia parte la bucuria unanimă a mântuirii.

În a treia Duminică El ne-a revelat secretul cel mai surprinzător al ultimilor veniți, și că omenirea întreaga va fi judecată în chipul cel mai de necrezut. Cel mai singular, de oarece e un mod dumnezeesc de a judeca. Care? Prin identificarea lui Dumnezeu cu cel mai neînsemnat dintre oameni. Cu cel gol, cu cel înfometat, cu cel insetat, cu bolnavul, cu străinul, cu întemnițatul din orice motiv.

«Fiindcă tot ceea ce ați făcut pentru cel mai mic dintre frații mei, mie mi-ați făcut. Dacă n'ați făcut nimic pentru ei, n'ați făcut nimic pentru mine. Fiindcă eu eram omul acela respins și disprețuit». Si continuă: «Dacă nu veți ierta nu veți fi iertați». Si apoi: «Nu vă prefaceți, fiți simpli și adevărați. Chiar dacă aveți o virtute cât de mică, faceți ca și când n'ați avea-o. Ascundeți-o, fiindcă numai atunci Dumnezeu o vede, și numai atunci ea își arată roadele la lumina zilei. Nu fiți morocănoși și severi pentru a părea sfinți. Sfințenia nu se pune în evidență.

Ea se face simțită de către oamenii care o respiră ca pe mireasma unui trandafir care

nu-și proclamă frumusețea, nici grația, nici parfumul.

Si nu adunați comori pe pământ — și cu aceasta El nu înțelege desigur să vorbească numai de bogăție, ci de tot ceea ce noi socotim bunuri prețioase și pentru posedarea cărora suntem gata să recurgem la orice mijloc legal sau nelegal, să ne vindem chiar sufletul. Fiindcă pe bună dreptate Domnul a spus că inima omului e acolo unde se află comoara lui.

Frații mei, mă voi opri puțin asupra primului punct al raportului dintre iertarea dumnezeiască și cea omenească. Nu există alt adevăr teologic mai adânc decât acesta. El ne introduce în taina mântuirii. Iertându-l pe aproapele nostru nu numai că înțelegem, realizăm și dobândim iertarea dumnezeiască, dar contribuim la mântuirea noastră. Fiind noi înșine mântuiți, îi mântuim pe alții și mântuindu-i pe alții ne mântuim pe noi înșine. Să fim solidari ca neam omenească.

Iertând, eliberăm personalitatea noastră omenească. Voi toți cei care n'ați iertat niciodată, duceți-vă să-l consultați, după Dumnezeu, pe psihiatrul vostru: întrebați-l care e cauza tuturor psihozelor, a tuturor nevrozelor și complexelor care ne duc, de multe ori împotriva voinței noastre, la comportări singulare. Dimpotrivă, voi care ați iertat, recunoașteți și mărturisiți la ce adâncă eliberare interioară ați ajuns!

Fățărnicia

Trec acum la al doilea punct al pasajului evanghelic: acela asupra fățărniciei. Nici un alt defect n'a fost condamnat de Domnul nostru cu mai multă asprime decât fățărnicia. Pe drept cuvânt El a văzut în ea cea mai mare dintre primejdii care pot să existe, adică lumina care părea îngerească a lui Lucifer. Si într'adevăr, puterea fățărniciei e teribilă.

Atât pentru cine o trăește și o practică, cât și pentru cei care o suportă. E primejdioasă, de oarece răspunde unei necesități psihologice foarte adânci a omului.

Omul dorește să pară altcum decât e în realitate. Chiar față de sine însuși și față de Dumnezeu. Si în felul acesta se îndepărtează de adevăr, de simplitate și natural de căință și de mântuire.

Chenar de poartă
(Sculptură în lemn)

Urmează din pag. 1

Respect pentru Carnaval

Peste câteva ore, afară din biserica aceasta, afară din seninătatea ei, va defila pe străzile oraşului acestuia Carnavalul. Nu-l dispreţuim, nu-l luăm în răs şi nu mă criticaţi pentru că l'am amintit în clipa aceasta.

Nu e fără o legătură cu problema atât de importantă a făţărniciei. Priviţi-l cu toată atenţia anul acesta, acordaţi-i respect şi o adâncă reflecţie. Fenomenul e foarte vechi şi e expresia unei nevoi adânci şi a aspiraţiei sufletului omenesc de a se elibera de făţărnicia zilnică printr'o nouă făţărnicie anonimă şi dionisiacă.

Carnavalul e o figură tragică. El încearcă să scape de ipocrizie adoptând o altă ipocrizie. El încearcă să înlocuiască toate diferitele măşti pe care le poartă zilnic cu o alta, cea mai neverosimilă. El încearcă să se desbarc de tot ceace e refutat în subconştientul său şi să se elibereze de acest balast.

Dar eliberarea aceasta nu vine şi tragedia Carnavalului rămâne fără o soluţie. Nevoia lui cea mai adâncă e aceea de a se metamorfoza.

Locul Bisericii e deci aici, lângă Carnaval. Aceluia care cere metamorfoza îi oferim mesajul central al Ortodoxiei. Metamorfoza. Sa nu condamnăm aşadar Carnavalul, ci dimpotrivă să ne oprim şi să ascultăm mesajul care vine de subţ masca lui, anxietatea lui, lacrimile lui. Repet: Carnavalul caută în plimbările sale pe străzile oraşului mesajul cel mai central al Ortodoxiei: metamorfoza. Si e cel mai sincer şi mai cinstit dintre făţărnicii.

Credeţi, poate, că glumesc. Cătuşi de puţin. În momentul acesta nu există problemă mai serioasă decât aceasta pentru Biserică. E imposibil să ne gândim că Biserică, şi cu atât mai mult Biserică noastră ortodoxă, se poate ţine departe de viaţa zilnică, de vremurile actuale şi de anxietatea lor, de problemele arzătoare ale momentului, considerând tot ceace se întâmplă de la înălţimea muntelui ei. Ca Biserică suntem amestecaţi în marşul neamului omenesc, în această mare aventură care se numeşte istoria şi care duce la sfârşitul sfârşiturilor. Aşunzându-ne subţ ieri, nu suntem acolo azi, şi mâine va veni fără noi. În discursul pe care l'am ţinut la Geneva, cu ocazia celei de a IV Conferinţe Pan-Ortodoxe, am spus: « Ieri a trecut de mult, noi nu trăim nici măcar în azi că poimăine a şi sosit ». Repet cu şi mai multă energie adevărul acesta. Fiindcă e adevărul care depăşeşte făţărnicia moderată, adevărul simplu. Modul cel mai uşor de a înfrunta problemele e de a nu ţine seamă de ele, de a le critica şi de a trece mai departe, ca preotul şi levitul din parabola Bunului Samaritan. Dar rana e acolo şi tipă.

Revoluţia tineretului

Cine ne poate spune, cu tot simţul răspunderii, că toate evenimentele şi fenomenele răscolitoare ale noii generaţii, ale omnirii, muzica aceasta şi dansurile nebuneşti, modul straniu de a se îmbrăca, toată această revoluţie mondială a tineretului, sunt în afara realităţii istorice în evoluţie? Dacă toţi mărginiţii mintali, toţi cei care nu vor să vadă, toţi adepţii trecutului, care se laudă cu virtuţile epocii lor vor completa pentru a critica toate acestea, datorită Bisericii e să arate o înţelegere de om-dumnezeu, întrupându-se ca Domnul ei în centul unei lumi noi care vine de foarte departe, şi să asculte strigătul de nelinişte care vine la noi de la toate lu-

crurile acestea pe care le socotim nebuneşti. Fiindcă e sigur că toată această lume nouă care apare pe avanscena istoriei ceva are să ne spună cu toate aceste fenomene.

E un fapt că una din caracteristicile epocii noastre e distanţa colosală existentă în succesiunea generaţiilor; vreau să spun că de generaţia care urmează după a mea mă despart trei generaţii. Atunci, cum putem pretinde să înţelegem această generaţie nouă care vine, dacă nu suntem Biserică lui Christos, Biserica care se întrupează continuu, care e în continuă metamorfoză şi care săvârşeste o continuă metamorfoză? Sunteţi desigur informaţi de apariţia unei noi ştiinţe, « melontologia » (ştiinţa viitorului), care se ocupă de cercetarea şi studierea anticipată a viitorului, a unui viitor improbabil pentru lume şi pentru prevederea căruia Biserică e şi ea chemată.

Si ce găsim, ca dată fundamentală a acestei noi ştiinţe? Nostalgia şi căutarea elementului profetic, fără de care Biserică e lipsită de busolă. Deplin conştient de această necesitate şi de această cerere a timpului prezent, Patriarhatul Ecumenic, sub conducerea inspirată a Patriarhului Athenagoras I, a înţeles nevoia de unire a neamului omenesc. Fiindcă destinul acestui element profetic e acela de a fi ucis şi lapidaţi tocmai la Ierusalim. Vă amintiţi cuvintele Mantuitorului? « Ierusalime, Ierusalime, care îţi ucizi profeţii şi-i lapidezi pe cei ce ţi-au fost trimişi, de câte ori n'am vrut să-i adun pe fiii tăi, aşa cum cloşea şi adună puii subţ aripi, şi n'au vrut lucrul acesta ». Iată, casa voastră nu va rămâne pustie. Puii vor fi adunaţi de cloşcă, Biserica-Mamă. Fiindcă aceasta e pro-

feţia Domnului, şi voinţa Sa e tipătul acesta de spaimă al epocii spaţiale a omului.

Unirea bisericilor

Nu vom putea supravieţui ca Bisericii şi Confesiunii creştine despărţite la Jovitura acestui val al nouilor veniţi, dacă nu ne vom uni în Christos.

A sosit momentul de a ne libera de ideea contrară principiilor Sfinţilor Părinţi, că Biserică nu poate interpreta Apocalipsa decât până la un anumit punct. De acum încolo trebuie să ne luăm, ca Biserică, şi cu îndrăzneala şi curajul Sfinţilor Părinţi, dumnezeiasca răspundere de a propăvădui din nou cuvântul lui Dumnezeu, de a-l prezenta pe Isus, Evanghelia şi Biserica. Si fără să cântărim dogmele cu gramul.

De pildă concepţia unei Bisericii înţeleasă nu ca corporaţie, ci ca Trup al Christosului viu al învierii.

Fraţii mei, trec acum la tema Liturghiei credincioşilor. Intrăm în Sfintele Păresimi la sfârşitul cărora ne aşteaptă viziunea, minunea şi certitudinea Invierii. Să ne îndreptăm spre această viziune şi spre această certitudine, nu neierţaţi, nu fără a fi iertat, nu numai cu abţinerea de la carne şi de la untdelemn, fără făţărnicie, ci în dumnezeiască libertate, în spiritul şi în adevărul Spiritului.

Incheindu-mi cuvântarea, am privilegiul cu totul special de a vă transmite binecuvântarea Sanctităţii Sale Patriarhului nostru ecumenic Athenagoras I.

Mitropolitul Calcedoniei

MELITON

STIRI DIN GRECIA

« Ekklesia », revista oficială a Bisericii ortodoxe a Greciei, publică în primul său număr din anul acesta un comentariu la recenta reformă liturgică a Bisericii catolice, în care, printre altele, se spune: « Din punct de vedere ortodox merită să atragem atenţia asupra faptului că noua reformă liturgică, realizată de Biserică Romană Catholică, constituie, cum a declarat de curând Sanctitatea Sa Papa Paul VI, un progres faţă de tradiţia creştină antică.

Această reformă liturgică, subliniază străluciţi liturghişti din Occident (Balhar Fischer, Emil Lengeling, Hans Joachim Schuez şi alţii), a fost făcută cu deplină conştiinţă a necesităţii unei întoarceri la Tradiţia Răsăritului, care cuprinde comori nepreţuite şi care a fost valorizată de o mulţime de studii şi congrese, la care au luat parte cei mai mari liturghişti occidentali.

Capul Bisericii catolice romane a adăugat deasemeni că reforma aceasta nu e cătuşi de puţin un act sau o experienţă arbitrară, ci o lege, elaborată cu toată sârguinţa de experţi în problemele Liturghiei, după îndelungate cercetări şi studii.

* * *

Buletinul de ştiri « Typos » care apare la Atena, citează din revista ortodoxă « Ekklesia » (No. 5, 15 Febr. 1970) un comentariu în legătură cu participarea creştinilor de confesiuni deosebite la acelaşi Euharistie.

« În ultimul timp — serie revista citată — se face mult şgomot cu privire la Potirul

comun al Sfintei Euharistii de care confesiunile creştine încearcă să se apropie prin dialog.

Comuniunea sacramentală între eterodocşi nu e însă posibilă fără o prealabilă reapropiere dogmatică. E deosebit de semnificativ faptul că Secretariatul vatican pentru Uni-

tatea creştină a promulgat de curând un document în care se declară că discuţiile care s'au avut până azi cu Bisericile şi comunităţile protestante din Occident nu permit încă o « comunicatio in sacris » cu ele, de oarece o astfel de comuniune implică cu necesitate o aceiaşi credinţă.

Tinând seamă de toate acestea e, aşadar, o iluzie aceea de a socoti « potirul comun » un mijloc pentru realizarea unităţii Bisericilor.

Comuniunea sacramentală nu e cătuşi de puţin un mijloc prin care se va refăcută unitatea în credinţă, ci rodul şi încoronarea acestei unităţi pe care creştinii sunt chemaţi să o realizeze în viitor ».

FRONTIERA ECUMENICA

Încă odată «Săptămâna de rugăciuni pentru unitate», care ca în fiecare an s'a celebrat de la 18 la 25 Ianuarie, a scos în evidență o realitate de care ecumeniștii trebuie să țină țeamă; mai ales ecumeniștii «neoficiali», care cred că un efort de «bunăvoință» din partea tuturor Bisericilor ar fi suficient pentru reconstruirea unității creștine.

Care este această realitate denunțată de toate inițiativele în comun ale celor trei mari «ramuri» ale creștinismului? E prezența, invizibilă dar reală, a unei bariere, a unei frontiere peste care nimănui nu-i este îngăduit să treacă atâta timp cât va persista situația de despărțire dintre Biserici. Timp de o săptămână catolicii, ortodocșii și protestanții s'au rugat, au cântat slavă Domnului, au citit și meditat împreună Evanghelia. Dar ceea ce n'au putut face a fost să celebreze împreună Euharistia. Și acesta e aspectul cel mai dureros al desmembrării Bisericii lui Christos.

Înainte, când despărțirea Bisericilor părea iremediabilă, faptul că fiecare dintre ele celebra Euharistia proprie era privit ca un lucru aproape natural. Astăzi însă, tocmai succesele înregistrate de mișcarea ecumenică pe planul realizărilor concrete pun în criză ecumenismul spiritual, care nu reușește să unească creștinii în jurul aceluiaș altar pentru a frânge împreună aceeaș pâine și a bea din acelaș potir.

Ecceasta e frontiera de netrecut, în fața căreia ecumenismul «practic» trebuie să se oprească. Momentul entuziasmant al primelor întâlniri și îmbrățișări dintre Capii Bisericilor a trecut. Coborând de la vârful spre bază ecumenismul a ajuns, poate mai repede decât Bisericile ar fi dorit, la «momentul adevărului». De aici insistența cu care se pune azi problema intercomuniunii, adică a posibilității de a participa la Euharistia altei Biserici.

Bisericile însă nu numai că nu încurajează inițiative de felul acesta, dar le interzic cu severitate; mai ales Biserica catolică și Biserica ortodoxă.

Trei sunt motivele care justifică această atitudine a lor privitor la Euharistie: primul e că nu se poate acoperi cu Euharistia, care e semnul cel mai evident al unității, realitatea despărțirii; al doilea e că, nevădând toate Bisericile aceeaș credință în Euharistie, s'ar sfârși prin a participa la acelaș act, dându-i-se însă semnificații deosebite; al treilea motiv e că atât catolicii cât și ortodocșii, nerecunoscând protestanților o adevărată preoție, nu pot recunoaște autenticitatea Euharistiei lor. Dintre aceste trei piedici aceasta e, poate, cea mai greu de trecut. Între catolici și ortodocși intercomuniunea e posibilă atunci când Bisericile lor, care au o aceeaș concepție despre Euharistie, o permit; dar numai la cererea credincioșilor și în împrejurări speciale. De asemenea nimic nu împiedecă, în caz de necesitate, ca un protestant să primească Sfintele Taine în Biserica catolică, mai ales astăzi, când multe dintre echivocurile care făceau să apară de netrecut bariera dintre Biserica catolică și Bisericile Reformei au fost eliminate. Nerecunoașterea Euharistiei celebrată de persoane neinvestite cu puterea sacramentală pe care o dă sfânta Taină a Preoției implică cu necesitate interzicerea parti-

cipării ortodocșilor și catolicilor la liturghia euharistică reformată.

Problema crucială a Bisericii e astăzi sacerdoțiul, natura și transmiterea sa.

Isus Christos a făcut din poporul Său, adică din Biserica, un «popor sacerdotal». Și în sensul acesta noi toți, cei care prin botez suntem încorporați în Biserica, avem ceea ce în teologie se numește «sacerdoțiul comun». Christos, însă, a chemat din sânul acestei comunități sacerdotale oameni cărora le-a încredințat să exercite în mod spe-

cific sacerdoțiul.

Această instituție dumnezeiască — «sacerdoțiul ministerial» — se perpetuează prin punerea mâinilor.

De curând, un episcop african, mons. Amisshah, și-a pus întrebarea dacă «există o justificare evanghelică și teologică a limitării la punerea mâinilor de către episcopi consacrați a formei alese de Spiritul Sfânt pentru perpetuarea succesiunii apostolice și inclusiv a preoției. E o întrebare la care teologia încă n'a răspuns.

Spre un acord al Bisericii catolice cu Consiliul Mondial al Bisericilor

S'a ținut luna trecută la Roma prima întrunire a Comisiei mixte însărcinate să studieze posibilitățile unui acord al Bisericii catolice cu Consiliul Mondial al Bisericilor.

Făceau parte din Comisie pastorul anglican David Paton, teologul reformat doct. Lukas Vischer, ortodoxul Nikos Missiotis și catolicii John Long, Emanuel Lanne și Bernard Law.

Stirea acestei întruniri de studiu a produs oarecare senzație în cercurile aceluia care urmăresc cu atenție evoluția raporturilor Bisericii catolice cu importanta organizație ecumenică de la Geneva. În discursul pronunțat cu ocazia vizitei sale la Consiliul Mondial al Bisericilor din primăvara trecută, Sfântul Părinte Paul VI vorbise de «importantele implicații teologice și pastorale» ale intrării Bisericii catolice în Consiliul de la Geneva din care, cu foarte puține excepții, fac parte toate Bisericile și comunitățile creștine. Nu e însă exclus ca piedecile amintite de Papă să poată fi eliminate cu acelaș procedeu folosit și în alte împrejurări pentru facilitarea intrării în Consiliu a unor Biserici ancorate pe poziții și principii de fond la care ele nu puteau renunța, adică cu modificarea structurii și statutului Consiliului.

Pentru a se înlesni intrarea catolicilor în organizația inter-bisericească de la Geneva, se vorbește insistent de instituirea unui sistem bicameral: o «Cameră joasă» pentru actualii componenți ai Consiliului, și o «Cameră înaltă», care să cuprindă Biserica Romano-Catolică și alte Biserici și organizații confessionale cu caracter mondial, ca Federația luterană mondială, Consiliul mondial congregaționalist, Consiliul metodist mondial, Alianța reformată mondială și altele.

În primul moment Biserica catolică era hotărâtă să rămână în afara Consiliului de la Geneva, continuând în propriu studiile, cercetările și experiențele ecumenice începute. S'ar fi stabilit însă un paralelism de intenții și realizări între ea și Consiliu, care ar fi putut expune la riscul contrapunerii unui ecumenism catolic ecumenismului protestant sau ortodox, ceea ce ar fi dus la rezultate și efecte contrarii scopului mișcării ecumenice, care e căutarea unității. Pentru a se evita o astfel de primejdie se ajunsese — din parte necatolică — la concluzia că era necesară o schimbare radicală a actualei structurii a Consiliului și că trebuia creat un organism inter-eclesial. Un astfel de organism ar fi

implicat însă o seamă de necunoscute și de riscuri, care nu puteau fi trecute cu vederea; cu atât mai mult cu cât în cei douăzeci de ani de viață ai săi Consiliul de la Geneva dăduse rezultate hotărât pozitive.

S'a ajuns astfel la ideea creierii celor două «Camere», care putea fi o soluție, chiar dacă nu de imediată realizare practică.

Așa cum stau astăzi lucrurile, greșesc atât cei care din ambele părți consideră o diminuare a prestigiului federarea Bisericii catolice cu adversarii săi de ieri, cât și optimiștii superficiali, care dau deja ca sigură prezența catolică în Consiliu. «Se fac pur și simplu primii pași spre căutarea unei soluții, care

face necesară, din ambele părți, multă claritate în expunerea doctrinei, sinceritate, realism și bunăvoință», a declarat zilele trecute o personalitate din conducerea Consiliului mondial al Bisericilor. Dat fiind că o «unire» nu e încă posibilă, formula unei «fedații» a Bisericilor e pentru moment singura care ar putea da rezultate bune, chiar dacă o asemenea formulă presupune «unele sacrificii de prestigiu, atât din partea catolicilor cât și a Bisericilor membri ai Consiliului».

Un lucru e cert: dacă vrem să înfruntăm și să rezolvăm probleme grave și de dimensiune mondială, ca pacea, dreptatea socială, dezvoltarea popoarelor care intră acum în scena istoriei și analfabetismul, și dacă, mai ales, vrem să propăvăduim Evanghelia și să dăm tuturor oamenilor exemplul unei vieți cu adevărat evanghelice, noi creștinii nu putem continua să rămânem despărțiți. Căutarea unității e singurul mod de a face să înceteze scandalul despărțirilor, cel mai grav și mai greu de înțeles din câte au frământat viața Bisericii lui Christos în douăzeci de veacuri de istorie a creștinismului. Alternativa e aceasta: sau creștinii vor face tot ce le stă în putere pentru a fi din nou uniți într-o singură Biserică, sau istoria îi va scoate ea însăși din joc».

O scrisoare a Patriarhului Athenagoras

Intr'o scrisoare adreastă de curând directorului revistei « Ellinika Themata » de la Atena pentru a-i mulțumi pentru articolul asupra celui de al II Simposion organizat la Atena de Fundația Europeană Drăgan asupra temei unificării datei Paștelui, Patriarhul Athenagoras spune, printre altele: « ...despărțirea de la 1054, cunoscută ca schisma dintre Occident și Orient, n'a fost proclamată oficial de un Papă de la Roma sau de un Sinod din Răsărit; ea n'a fost cauzată de motive dogmatice, canonice sau politice, dar există « de facto » din însuși momentul în care am încetat, în mod automat și fără nici un motiv, să ne iubim unii pe alții și

să ne împărțăm din același Potir.

Iar acum dacă ne întoarcem să privim înapoi la epoca anterioară anului 1054, și după ce în 7 Decembrie 1965 au fost ridicate anatemele, ne întrebăm cu toții de ce oare nu ne întoarcem la același Potir comun.

Acesta e un pas care necesită rugăciune și curaj.

Prima oară Christos a venit singur și din voia Sa. Acum suntem noi cei care trebuie să-l facem să vie, pășind alături, Răsăritul și Apusul, către Emaus, pentru frângerea împreună a pâinii ». (« Ellinika Themata », No. 164-66).

atunci, în cercurile oficiale ale acestei Biserici se dă drept sigură o pronunțare sinodală favorabilă, deși inspirată de « prudența convenită deciziilor unui organism asupra căruia apasă grele răspunderi teologice ».

În cercurile ortodoxe laice din Grecia ști-

O noua politica religioasa a Moscovei?

În ședința din 16 Decembrie 1969 prezidată de Patriarhul Alexie, sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe rusești a discutat cazurile în care, în virtutea recentelor dispoziții pastorale, vechii-catolici și catolicii de rit latin pot primi Sfintele Taine, atunci când le-ar cere acestei Biserici.

Știrea, dată de o agenție de presă de la Atena, precizează că deși comunicată celorlalte Biserici ortodoxe, decizia aceasta « au e încă oficială » și că informațiile în legătură cu cele stabilite de Sinodul rusesc se datorează unor « declarații și indiscreții particulare ».

« Decizia Sfântului Sinod al Bisericii ortodoxe rusești reprezintă desigur un eveniment semnificativ pentru raporturile Patriarhatului Moscovei cu Biserica romano-catolică » — se grăbește să comenteze știrea un cotidian catolic care apare la Milano — de oarece e prima reacție pozitivă a unui organism oficial al Bisericii ortodoxe la indicațiile date de Conciliul Vatican II și precizate în prima parte a « Normativului ecumenic » apărut în 1967, în legătură cu cazurile în care, cu anumite condiții, catolicii sunt autorizați să primească Sfintele Taine în Bisericile ortodoxe și ortodoxii în bisericile catolice.

Atât Conciliul cât și Normativul Ecumenic elaborat de Secretariatul pentru Unirea Creștinilor au insistat asupra principiului reciprocității, pentru a nu se da impresia că Biserica catolică ar vrea să impună unilateral ortodoxilor disciplina sa.

Recenta decizie a Bisericii rusești — scrie în continuare « L'Avvenire » — e consecvență cu linia adoptată de această Biserică încă acum trei ani, când, după publicarea, la Roma, în Martie 1967, a unui decret care recunoștea validitatea căsătoriilor între catolici și ortodocși celebrate în fața preoților ortodocși, Sfântul Sinod al Bisericii rusești recunoștea, la distanță de câteva luni de la publicarea acestui decret, validitatea căsătoriilor dintre ortodocși și catolici celebrate de preoți catolici.

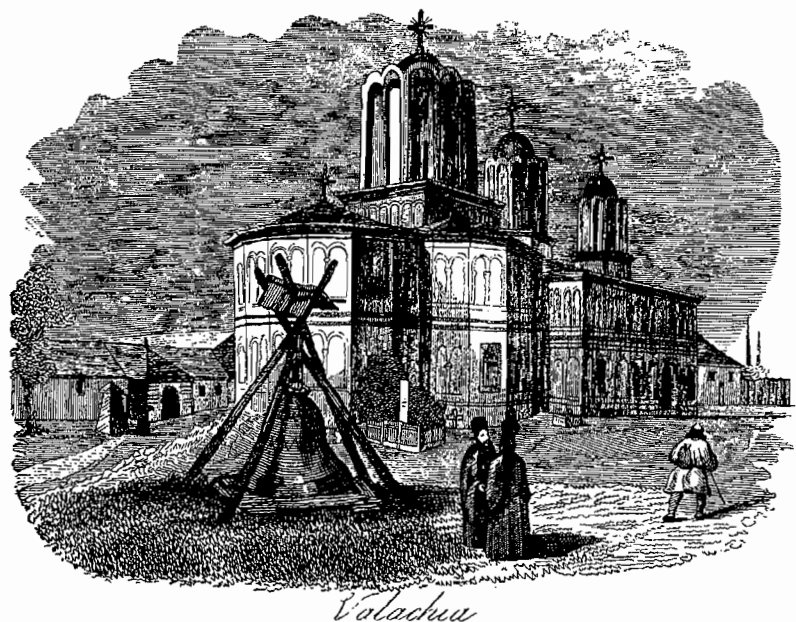
Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe a Greciei s'a abținut — cel puțin pentru moment — de la orice pronunțare sau comentare în legătură cu decizia rușilor. Ziariștii care au încercat să obțină declarații oficiale în legătură cu cele stabilite de ierarhia ortodoxă, au trebuit să bată în retragere în fața mutismului total al funcționarilor Sinodului grec. În cercurile religioase ortodoxe de la Atena decizia Sinodului rusesc e definită « o soluție constructivă și rapidă a inițiativei Patriarhului ecumenic Athenagoras, care s'a luptat și se luptă pentru unirea celor două Biserici surori, Biserica ortodoxă și cea catolică ».

Poziția oficială a Bisericii Greciei în legătură cu problema aceasta se va cunoaște numai după întrunirea Sinodului său. Până

rea acestei neașteptate « virări spre Roma » a bunăvoinței Patriarhului moscovit a fost primită cu multe rezerve. În amintirea acestor cercuri — în special a ziaristilor care au urmărit lucrările Conferințelor pan-ortodoxe de la Rodos, e încă proaspătă amintirea atitudinii făptis ostilă dialogului cu Roma luată de mitropolitul Nicodim al Leningradului, care reprezenta Biserica Rusiei la aceste Conferințe, și care a influențat (dacă nu chiar condiționat) atitudinea altor Biserici ortodoxe din « spațiul socialist » referitor la dialogul propus de Patriarhul Athenagoras.

E evident — se comentează în aceste cercuri — că e vorba de o nouă politică religioasă a Bisericii rusești, care trebuie încadrată în dimensiunea și obiectivele noului curs al politicii Kremlinului față de Occident.

În orice caz, oricare ar fi adevăratul motiv al acestei schimbări de atitudine, rușii și-au asigurat un nou « primat ecumenic ». Un primat care, dacă pe de o parte reeditează, în altă gamă dar cu același spirit puțin « sportiv », procedeul trimiterii « observatorilor » la Conciliul Vatican II, după o bine orchestrată acțiune de boicotare a acestuia în lumea ortodoxiei răsăritene, pe de altă parte scurtează considerabil distanțele între cele două Biserici-surori și grăbește împlinirea marelui vis al ecumeniștilor: împărțirea din același Potir.

Valachia